Plán poradenských služeb ZŠ Máj II České Budějovice

Obsah

Personální a organizační zajištění ŠPP **3**
Strategie předcházení a řešení školní neúspěšnosti **4**
Program proti šikanování a řešení agresivního chování **9**
Minimální preventivní program (MPP) **25**

Personální a organizační zajištění ŠPP

Poradenské služby na ZŠ Máj II:

- výchovný poradce = Mgr. Lenka Blažková (pro 2. stupeň)
  - Konzultační hodiny: Středa 14,00 – 15,00 hodin, dle domluvy kdykoliv
  - Kompetence: neúspěšnost, kázeňské problémy

- výchovný poradce = Mgr. Michaela Pučejdlová (pro 1. stupeň)
  - Konzultační hodiny:
  - Kompetence: neúspěšnost, kázeňské problémy, nadaní a talentovaní žáci

- školní metodik prevence – Mgr. Jana Žáčková
  - Konzultační hodiny: Středa 14,00 – 15,00 hodin, dle domluvy kdykoliv
  - Kompetence: vztahy a rizikové chování

- kariérový poradce - Mgr. Lenka Blažková
  - Konzultační hodiny: Čtvrtek 14,00 – 15,00 hodin, dle domluvy kdykoliv
  - Kompetence: volba povolání

- školní psycholog – Mgr. Barbora Kolaříková
  - Konzultační hodiny: Středa 13,00 – 14,00 hodin, dle domluvy kdykoliv
  - Kompetence: psychické obtíže

- speciální pedagog – Mgr. Jaroslava Bartáková
  - Konzultační hodiny:
  - Kompetence: SVP

- sociální pedagog – Bc. Renata Poláková
  - Konzultační hodiny: Středa 13,00 – 15,00 hodin, dle domluvy kdykoliv
  - Kompetence: sociální problémy žáků i rodičů

- **Časový harmonogram setkávání ŠPP:** 1x týdně, popř. dle nutnosti

„Každé dítě může uspět, pokud mu dáme šanci a správnou podporu.“ (John Hattie)

Strategie předcházení a řešení školní neúspěšnosti

Učení bez chyb neexistuje.

Chyba není důkazem neschopnosti, ale důkazem toho, že se člověk snaží a učí.“

Carol Dweck ***(autorka konceptu růstového myšlení)***

Základní vzdělávání vychází z porozumění, respektu a rozvoje individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka. Prostřednictvím podnětného prostředí a odpovídajících metod motivuje děti k získávání vědomostí a dovedností, které jim otevírají cestu k samostatnému učení.

Vychováváme žáky k hodnotám a postojům založeným na uvážlivém chování, odpovědném rozhodování a vědomí vlastní role i práv a povinností v demokratické společnosti.

1. Cíle strategie

Základní vzdělávání má za cíl vytvořit u žáků pozitivní vztah ke vzdělávání, upevnit základní gramotnosti a rozvíjet klíčové kompetence.

Školní neúspěch v ZŠ často vede k demotivaci, poruchám chování a sociálnímu vyčlenění.

- **Včasná detekce:** Identifikovat rizika neúspěchu již od 1. ročníku (včetně prevence při přechodu z MŠ na ZŠ a z 1. na 2. stupeň ZŠ).
- **Posílení základních gramotností:** Zajištění podpory v čtenářské, matematické a jazykové gramotnosti.
- **Rozvoj motivace k učení:** Přechod od výkonového hodnocení k rozvojovému (formativnímu).
- **Úzká spolupráce s rodinou:** Budování důvěry a aktivního zapojení rodiny do řešení problémů.

2. Varovné signály neúspěšnosti na 1. a 2. stupni

1. stupeň ZŠ

- **Učení a gramotnosti:** Problémy se čtením a psaním (podezření na SPU), selhávání v matematických představách, rychlá unavitelnost, nesoustředěnost.
- **Návyky a pomůcky:** Zapomínání pomůcek, nenositel úkolů, špatně vyvinutý grafomotorický návyk.
- **Chování a psychika:** Strach ze školy, pláč, somatické potíže (bolesti břicha/hlavy před školou), stranění se kolektivu.
- **Rodina:** Lhostejnost rodičů k přípravě, nebo naopak nadměrný tlak na výkon.

2. stupeň ZŠ

- **Prospěch:** Výrazný propad známek po přechodu na 2. stupeň, pasivita v hodinách, neodevzdávání projektů a úkolů.
- **Docházka:** Nárůst omluvené absence (často „účelová“ na obávané předměty/písemky), skryté záškoláctví, pozdní příchody.
- **Klima a chování:** Testování hranic, provokativní či uzavřené chování, výkyvy nálad, riziko šikany nebo kyberšikany.

3. Kritická místa a přechodové fáze

1. **Přechod z MŠ do 1. třídy ZŠ:**
    - Dny pro budoucí prvňáčky.
    - Diagnostika školní zralosti a včasná spolupráce s PPP.
    - Podpora plynulého nástupu (metody práce blízké hře).
2. **Přechod z 1. na 2. stupeň ZŠ (4.–6. ročník):**
    - Konzultace, popř. náslechy učitelů 2. stupně v 5. třídách pro sjednocení požadavků.
    - Projektová výuka vedená učiteli z 2. stupně
    - Adaptační pobyty / akce pro 6. ročníky na začátku školního roku.

4. Tříúrovňový systém podpory a intervence

1. úroveň – Podpora v běžné výuce (Třídní učitel a vyučující)

- **Diferenciace výuky:** Volba různé obtížnosti úkolů a zadání.
- **Formativní hodnocení:** Poskytování popisné zpětné vazby, kriteriální hodnocení, možnost opravy nepodařených prací.
- **Osobní rozhovory:** Třídní učitel vede s ohroženým žákem pravidelné krátké rozhovory.
- **Doučování:** Nabídka bezplatného školního doučování / rovesnické pomoci (starší žáci pomáhají mladším).

2. úroveň – Zapojení Školního poradenského pracoviště (ŠPP)

- **Tvorba PLPP (Plán pedagogické podpory):** Třídní učitel ve spolupráci se ŠPP a vyučujícími sestaví PLPP na 1–3 měsíce.
- **Pravidelné vyhodnocování:** Po uplynutí lhůty se vyhodnotí, zda došlo ke zlepšení.
- **Asistent pedagoga:** Využití podpory asistenta přímo ve třídě pro ohrožené žáky.

3. úroveň – Poradenské zařízení a IVP

- **Odeslání do PPP/SPC:** Pokud PLPP nevede ke zlepšení, ŠPP zprostředkuje odborné vyšetření.
- **Individuální vzdělávací plán (IVP):** Sestavení IVP na základě doporučení PPP/SPC a jeho Důsledné naplňování a vyhodnocování.
- **Spolupráce s OSPOD / SVP / Neziskovými organizacemi:** Pokud je neúspěšnost spojena se zanedbáváním péče nebo závažnými poruchami chování.

5. Spolupráce se zákonnými zástupci na ZŠ

- **Konzultační triády (učitel – žák – rodič):** Upřednostňování triád před klasickými rodičovskými schůzkami (žák se stává spolusubjektem vlastního hodnocení).
- **Včasná varování:** Zavedení pravidla kontaktovat rodiče **při prvním náznaku** (nečekat na čtvrtletní pedagogickou radu).
- **Poradenské hodiny ŠPP:** Nabídka konzultací se školním psychologem či speciálním pedagogem, sociálním pedagogem pro rodiče přímo ve škole.

6. Nástroje podpory žáka

Podpůrná opatření a pedagogické strategie ve výuce

Postupy vyučujícího a úprava učiva

- Individuální a opakované vysvětlení učiva.
- Redukce a dávkování objemu učiva na menší, zvládnutelné části.
- Přizpůsobení výuky tak, aby žák zažíval pocit osobního úspěchu.
- Předem stanovený a jasně sdělený termín ověřování osvojeného učiva.
- Zadávání konkrétních, stručných a srozumitelných pokynů přiměřených možnostem žáka.

Organizace a průběh vyučovací hodiny

- Zvýšená individuální péče a pravidelný monitoring činnosti žáka.
- Průběžná kontrola pochopení zadání, usměrňování postupu práce k úspěšnému dokončení.

- Jasné vymezení rozsahu práce potřebného k hodnocení ještě před započetím úkolu.
- Povolené využívání kompenzačních a názorných pomůcek (kalkulačka, přehledy učiva, tabulky).
- Zapojení žáka do týmové spolupráce a podpora jeho začlenění do třídního kolektivu.
- Systematické vedení žáka k samostatnému požádání o pomoc v případě potřeby.
- Využití podpory a péče asistenta pedagoga.

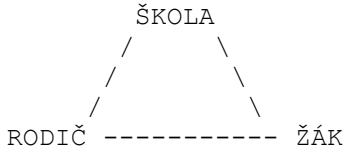
Formy a metody ověřování znalostí

- Ústní zkoušení zaměřené na cyklické opakování a upevňování učiva.
- Zpracování kratších referátů a motivujících projektů.
- Adaptované písemné ověřování znalostí.
- Pravidelná kontrola vedení sešitů a práce s pracovními listy (PL) či pracovními sešity.
- Využití digitálních a interaktivních forem výuky (např. Liveworksheets).

Domácí příprava a samostatná práce

- Postupné rozvíjení smyslu pro plnění povinností a samostatnost.
- Cílené procvičování a upevňování probraného učiva.
- Ověřování vlastního pochopení látky žákem.
- Využití platformy MS Teams pro doplňování zameškaného učiva a komunikaci.

Úspěšné předcházení školnímu selhávání nestojí na samotných směrnicích ani na formálních opatřeních, ale na **živé spolupráci partnerského trojúhelníku: ŽÁK – RODIČ – ŠKOLA**.

7. Od strachu z neúspěchu k motivaci zažít úspěch

Naším primárním cílem není pouhé „hašení“ problémů a napravování známek.

Usilujeme o posun v samotném vnímání vzdělávání:

Nejúčinnější prevencí školního neúspěchu je zažívaný úspěch.

- **Pocit bezpečí a přijetí:** Dítě, které se ve škole cítí bezpečně a přijímané i se svými limity, ztrácí blok ze selhání a otevírá se učení.
- **Zažít vlastní pokrok:** Pravidelná, konkrétní a povzbudivá zpětná vazba (formativní hodnocení) pomáhá žákovi vidět vlastní růst. Když dítě pozná, že jeho snaha nese ovoce, buduje si vnitřní motivaci a sebedůvěru pro celý další život.

Tato strategie se bude snažit vytvářet prostředí, kde chyba není důvodem k trestu, stresu či deprese, ale příležitostí k učení, a kde žádné dítě nezůstává na své překážky samo.

> ***Taktéž nemá býti žákům ukládáno více práce, než kolik snesou jejich síly a věk.“***
>
> ***Jan Amos Komenský***

Program proti šikanování a řešení agresivního chování

Dle Metodického pokynu MŠMT ČR k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j.21149/2020-2), který je provázán s Metodickým doporučením k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (čj. 21291/2010-28).

Obsah:

1. Charakteristika Školního programu proti šikanování
2. Charakteristika šikany
3. Jak rozpoznat šikanu
   3.1 Přímé a nepřímé znaky šikany
   3.2 Stádia šikanování podle Michala Koláře
4. Odpovědnost školy
5. Doporučení pro rodiče
   5.1 Čeho by si rodiče měli všímat
   5.2 Co dělat v případě podezření na šikanu?
6. Další možnosti pomoci v případě výskytu šikany.
7. Krizový plán
   7.1 Metody vyšetřování šikanování
   7.1.1 Vyšetřování počáteční šikany (se standardní formou)
   7.1.2 Vyšetřování pokročilé šikany s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti
   7.1.3 Nápravná opatření
8. Spolupráce školy se specializovanými institucemi
9. Hlavní součásti Školního programu proti šikanování
   9.1 Zmapování situace – analýza a evaluace
   9.2 Motivování pedagogů pro změnu
   9.3 Společné vzdělávání a supervize všech pedagogů
   9.4 Užší realizační tým
   9.5 Společný postup při řešení šikanování (šest skupin základních scénářů)
   9.6 Primární prevence v třídních hodinách
   9.7 Primární prevence ve výuce
   9.8 Primární prevence ve školních i mimoškolních programech mimo vyučování
   9.9 Ochranný režim
   9.10 Spolupráce s rodiči
   9.11 Školní poradenské služby;
   9.12 Spolupráce se specializovanými zařízeními

1. Charakteristika Školního programu proti šikanování

Cílem programu je vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí. Důležité je zaměřit se na oblast komunikace a vztahů mezi žáky ve třídách, a to bez ohledu na to, zda tam k projevům šikany došlo či ne. Všichni pedagogičtí pracovníci musí vnímat vztahy mezi žáky a atmosféru v třídních kolektivech, kde působí, jako nedílnou a velmi důležitou součást své práce.

Šikanování je mimořádně nebezpečná forma násilí, která ohrožuje základní výchovné a vzdělávací cíle školy. Na rozdíl od jiných druhů násilí je šikana zvlášť zákeřná, protože často zůstává dlouho skrytá. Vzhledem k tomu, že šikana se v zárodečných fázích vyskytuje téměř v každé škole, je potřeba věnovat tomuto jevu zvláštní pozornost. Důraz je nutné zaměřit na vytváření dobrých vztahů uvnitř třídních kolektivů, zabývat se vztahy v třídních kolektivech ještě před vznikem šikanování. Na prevenci šikany i při řešení jednotlivých případů spolupracují pedagogičtí pracovníci podle předem dohodnutých postupů. Škola je povinna řešit šikanu ve škole a na akcích pořádaných školou. Mimo školu je to věc policie a rodičů.

Program se zaměřuje především na prevenci šikany a nabízí postupy pro případ řešení šikanování. Je určen pedagogickým i nepedagogickým pracovníkům školy a stejně tak žákům a jejich rodičům.
Základem prevence šikanování a násilí je podpora pozitivních vzájemných vztahů mezi žáky a mezi žáky a učiteli, a to zejména:

- podpora solidarity a tolerance
- podpora vědomí sounáležitosti
- vytváření podmínek pro zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy
- rozvoj spolupráce mezi dětmi a jejich vzájemného respektu
- rozvíjení jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince.

Školní program šikanování vymezuje specifickou primární prevenci a prevenci sekundární. Těžiště specifické primární prevence je v práci třídních učitelů. Jejím úkolem je posílení imunity proti nákaze šikanování. Důležitou úlohu zde hrají výukové předměty, které mají významný vztah k prevenci sociálně-nežádoucích jevů. Sekundární prevence pak zahrnuje především diagnostiku a léčbu šikany. Počáteční stádia diagnostikují a léčí třídní učitelé ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm (výchovný poradce, metodik prevence, školní psycholog či sociální pedagog). U pokročilé šikany musí proběhnout spolupráce školy s odborníky.

2. Charakteristika šikanování

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Šikana se projevuje i v nepřímé formě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků

třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Nově se může realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu.

Důležité znaky šikanování**: záměrnost, cílenost, opakování, nepoměr sil, bezmocnost oběti, nepříjemnost útoku, samoúčelnost agrese.**

Projevy šikanování

Šikanování má ve svých projevech velice různou podobu. Mezi základní formy šikanování patří:

- **Verbální šikana, přímá a nepřímá** – **psychická šikana** = slovní útoky v podobě nadávek, pomluvy, ponižování, vyhrožování, kyberšikana (děje se pomocí ICT technologií).
- **Fyzická šikana, přímá a nepřímá** = fyzické útoky, ničení majetku oběti, vydírání, krádeže, sexuální obtěžování až zneužívání, demonstrativní přehlížení oběti a její ignorování).
- **Smíšená šikana** (kombinace verbální a fyzické šikany) = násilné a manipulativní chování či příkazy apod.

3. Jak rozpoznat šikanu?

3.1 Nepřímé a přímé znaky šikanování

<u>Nepřímé (varovné) znaky šikanování mohou být např.:</u>

- Žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády.
- Při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními.
- O přestávkách vyhledává blízkost učitelů.
- Má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený.
- Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči.
- Stává se uzavřeným.
- Jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.
- Jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené.
- Zašpiněný nebo poškozený oděv.
- Stále postrádá nějaké své věci.
- Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy.
- Mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy.
- Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole.
- Odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.
- Zejména je třeba věnovat pozornost mladším žákům nově zařazeným do třídy, neboť přizpůsobovací konflikty nejsou vzácností!

Přímé znaky šikanování mohou být např.:

- Posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet. Rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo "legrací" zranitelný.
- Kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávistným, nebo pohrdavým tónem.
- Nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil.
- Příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem, a skutečnost, že se jim podřizuje.
- Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k spoluúčasti na nich.
- Honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí.
- Rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout.

3.2 Stádia šikanování podle Michala Koláře

Motto: ***Školní šikanování je nemoc skupinové demokracie a má svůj zákonitý vnitřní vývoj.***
„První stadium se v podstatě odehrává v jakékoliv skupině. Všude je někdo neoblíbený nebo nevlivný, na jehož úkor je prima si dělat „legrácky“. Pak to ale jde dál, skupina si najde jakéhosi otloukánka. Třetí stadium už je klíčové. Vydělí se jádro útočníků a systematicky začne šikanovat nejvhodnější oběti. Do této chvíle lze věci jasně řešit. Následně ale dojde k bodu zlomu, kdy se šikanování stane nepsaným zákonem i pro opravdu slušné děti a celá skupina se stává krutou. V pátém stadiu – totalitě – se stane šikanování skupinovým programem.“

Michal Kolář, Bolest šikanování

První stadium: Zrod ostrakismu

Jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíben a není uznáván. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, spřádají proti němu intriky, dělají na jeho účet „drobné“ legrácky apod. Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.

Druhé stadium: Fyzická agrese a přitvrzování manipulace
V zátěžových situacích, kdy ve skupině stoupá napětí, začnou ostrakizovaní žáci sloužit jako hromosvod. Spolužáci si na nich odreagovávají nepříjemné pocity například z očekávané těžké písemné práce, z konfliktu s učitelem nebo prostě jen z toho, že chození do školy je obtěžuje. Manipulace se přitvrzuje a objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese.

Třetí stadium (klíčový moment): Vytvoření jádra
Vytváří se skupina agresorů, úderné jádro. Tito šiřitelé „viru“ začnou spolupracovat a systematicky, nikoliv již pouze náhodně, šikanovat nejvhodnější oběti. V počátku se stávají jejich oběťmi ti, kteří jsou už osvědčeným objektem ostrakizování. Jde o žáky, kteří jsou v hierarchii nejníže, tedy ti „slabí“.

Čtvrté stadium: Většina přijímá normy
Normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se nepsaným zákonem. V této době získává neformální tlak ke konformitě novou dynamiku a málokdo se mu dokáže postavit. U členů „virem" přemožené skupiny dochází k vytvoření jakési alternativní identity, která je zcela poplatná vůdcům. I mírní a ukáznění žáci se začnou chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka a prožívají při tom uspokojení.

Páté stadium: Totalita neboli dokonalá šikana
Násilí jako normu přijímají všichni členové třídy**.** Šikanování se stává skupinovým programem. Obrazně řečeno nastává éra „vykořisťování". Žáci jsou rozděleni na dvě sorty lidí, které jsem pro přehlednost označil jako „otrokáře" a „otroky". Jedni mají všechna práva, ti druzí nemají práva žádná.

Co šikanování není?

Za šikanování se nepovažuje škádlení a jednorázová agrese. Například, když se poperou dva přibližně stejně silní žáci například kvůli dívce, která se jim líbí oběma, nejde o šikanování, protože tu chybí **nepoměr sil,** kdy oběť se neumí nebo z různých příčin nemůže bránit.

4. Odpovědnost školy

Škola či školské zařízení má jednoznačnou odpovědnost za žáky. V souladu s ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon), jsou školy a školská zařízení povinny zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování. Z tohoto důvodu musí pedagogický pracovník šikanování mezi žáky předcházet, jeho projevy neprodleně řešit a každé jeho oběti poskytnout okamžitou pomoc.

Škola má ohlašovací povinnost při výskytu šikany v následujících případech:

- dojde-li v souvislosti se šikanou k jednání, které by mohlo naplňovat znaky **přestupku nebo trestného činu**, obrací se škola na Policii ČR. Trestní oznámení je možné podat také na státní zastupitelství;
- dojde-li k šikaně v průběhu vyučování, s ním souvisejících činností anebo poskytování školských služeb, má škola povinnost tuto skutečnost oznámit zákonnému zástupci jak žáka, který byl útočníkem, tak žáka, který byl obětí. Tato povinnost vyplývá ze školského zákona (§ 21 odst. 2 školského zákona, dle něhož mají zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků právo mj. na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte či žáka a právo vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí jejich vzdělávání). Skutečnost, že dítě někoho šikanovalo nebo bylo šikanováno, lze chápat jako významnou skutečnost, která v průběhu vzdělávání nastala;

- škola ohlašuje orgánu sociálně právní ochrany dětí takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dítě je v ohrožení buď proto, že ho ohrožuje někdo jiný nebo proto, že se ohrožuje svým chováním samo (viz § 6, 7 a 10 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů);
- v případě šikany se jedná o všechny případy, které škola oznámila policejnímu orgánu nebo státnímu zástupci a dále případy, které výše uvedeným nebyly oznámeny i přesto, že se stalo něco závažného, protože nebyl zákonný důvod.

Z hlediska zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TZ"), může šikanování žáků naplňovat skutkovou podstatu trestných činů či provinění (dále jen „trestných činů"). Proviněním se rozumí trestný čin spáchaný mladistvým - § 6 zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže):
- vydírání § 175 TZ
- omezování osobní svobody § 171 TZ
- zbavení osobní svobody§ 170 TZ
- útisku § 177 TZ
- těžkého ublížení na zdraví podle § 145
- ublížení na zdraví §146 TZ, § 146a TZ
- vraždy § 140 TZ
- loupeže § 173 TZ
- krádeže § 205 TZ
- násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci § 352 TZ
- poškození cizí věci§ 228 TZ
- znásilnění § 185 TZ
- kuplířství § 189 TZ
- pohlavního zneužití § 187 TZ, apod.

+ nebezpečné vyhrožování § 353 TZ, nebezpečné pronásledování § 354 TZ, mučení a jiného nelidského a krutého zacházení § 149 TZ.

Trestné činy ve vztahu ke kyberšikaně

Kyberšikana obdobně jako školní šikana sice není sama o sobě trestným činem ani přestupkem, ale její projevy mohou naplňovat skutkovou podstatu např. těchto trestných činů:
- nebezpečné pronásledování (stalking, § 354 TZ) – např. dlouhodobě opakované pokusy kontaktovat všemi dostupnými prostředky oběť, která proto pociťuje důvodné obavy o život nebo zdraví své či svých blízkých;
- účast na sebevraždě (§ 144 TZ) – např. zaslání SMS oběti s úmyslem vyvolat u ní rozhodnutí k sebevraždě;
- porušení tajemství dopravovaných zpráv (§ 182 TZ) – např. „odposlech" odesílaného e-mailu;
- porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí (§ 183 TZ), např. zveřejnění fotografií z telefonu oběti;
- pomluva (§ 184 TZ) – např. vytvoření webových stránek zesměšňujících oběť.

Pedagogický pracovník, kterému bude znám případ šikanování a nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, se vystavuje riziku trestního postihu pro neoznámení, případně nepřekažení trestného činu (§ 367 TZ). V úvahu přicházejí i další trestné činy jako např. nadržování (§ 366 TZ) či schvalování trestného činu (§365 TZ), v krajním případě i podněcování (§ 364 TZ).

5. Doporučení pro rodiče

5.1 Čeho by si rodiče měli všímat.

- Za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi.
- Dítě nemá kamaráda, s nímž by trávilo volný čas, s nímž by se telefonovalo apod.
- Dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem.
- Nechuť jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno při bedlivější pozornosti pozorovat strach. Ztráta chuti k jídlu.
- Dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o dovoz či odvoz autem.
- Dítě chodí domů ze školy hladové (agresoři mu berou svačinu nebo peníze na svačinu).
- Usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!"
- Dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně.
- Dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objeví výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě. Odmítá svěřit se s tím, co je trápí.
- Dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze.
- Dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí.
- Dítě je neobvykle, nečekaně agresívní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům.
- Dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma. Své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.)
- Dítě se vyhýbá docházce do školy.
- Dítě se zdržuje doma víc, než mělo ve zvyku.

5.2 Co dělat v případě podezření na šikanu?

- Pokud se Vám dítě svěří se svým trápením, důvěřujte mu, podpořte ho a slibte pomoci.
- Pokuste se zjistit co nejvíce informací.
- Informujte školu o podezření na šikanování. Obrátit se můžete na třídního učitele, školního metodika prevence, výchovného poradce, školního psychologa, sociálního pedagoga nebo vedení školy. Navštivte nás!

- Při řešení problému spolupracujte se školou. Budeme respektovat Váš požadavek na zachování důvěrnosti informací.

6. Další možnosti pomoci v případě výskytu šikany

Krizová telefonní linka proti šikaně pro učitele, žáky a jejich rodiče: 286 881 059
774 089 181
Sdružení Linka bezpečí – nonstop **116 111** - určená především dětem a dospívajícím v těžkých životních situacích.

7. Krizový plán

Kdy je nutné začít vyšetřovat šikanu?

- rodiče oznámí podezření na šikanování nebo žádají o vyšetření týrání jejich dítěte
- dojde k „provalení“ šikanování (učitel je svědkem fyzického útoku, oběť má viditelná zranění)
- oběť nebo její kamarád případ nahlásí učiteli
- šikana vyjde najevo při vyhodnocení depistážních dotazníků
- při nepřímo varujících signálech, kdy žák vysílá skryté signály o pomoc (žák vchází do třídy s učiteli, postává osamoceně, nemá kamaráda, je smutný, ustrašený, má nadměrnou absenci, náhle se mu zhorší prospěch,...) nebo při známkách subtilního násilí a manipulace (žák je přehlížen, odmítán, dostává příkazy a snaží se jim vyhovět, ostatní mu ničí věci a je terčem různých žertíků, třída se mu směje, nadává mu, ostatní do něj strkají, „dobrovolně“ jim dává svačinu).

Při hodnocení projevů vždy posuzujeme, zda jsou přítomny znaky šikanování: samoúčelnost agrese a nepoměr sil.

Kdo řeší šikanu a s kým spolupracuje?

Školní metodik prevence s výchovným poradcem, třídním učitelem, ředitelem školy, se školským poradenským zařízením, pediatrem.

Postup pedagoga:

- ***pokud je pedagog informován o šikaně nebo pojme podezření na šikanování, zahájí okamžitě vyšetřování ve spolupráci se školním metodikem prevence a výchovným poradcem, informuje ředitele***

Postup ředitele školy:

- přijme informaci o šikanování (od pedagoga, rodiče, žáka)
- rozhodne se, zda škola zvládne řešení šikany vlastními silami nebo zda potřebuje pomoc zvenčí (Centrum prevence, SVP, Policie ČR)
- v případě prokazatelných jevů šikany jmenuje pracovníky, kteří se budou podílet na jejím vyšetřování dle jeho pokynů
- zajistí informování rodičů o vyšetřování šikany, které řídí

- v případě potřeby je nutné zajistit zprostředkování odborné péče
- v případě nutnosti doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místně příslušném diagnostickém ústavu
- v mimořádných případech podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu
- při podezření, že šikanování naplnilo podstatu trestného činu (provinění), oznámí tuto skutečnost Policii ČR
- projedná v pedagogické radě potrestání agresorů

Postup ŠMP a VP
Při šetření šikany postupují dle kroků uvedených v kapitole 7.1.1.

Rámcový třídní program pro řešení zárodečného stádia šikanování

- Časovým prostorem třídního učitele pro uskutečňování programu jsou třídnické hodiny. Účastníci by měli sedět v kruhu, aby na sebe vzájemně viděli a mohli spolu komunikovat bez překážek.
- Obsah setkání by měl zahrnovat: zahájení, hry, téma dne a kolečko připomínek a dotazů.
- Prvním úkolem setkání je postupné přijetí pravidel podporujících spolupráci a kamarádství (včasný příchod, aktivní účast, otevřenost a upřímnost, pravdomluvnost, ukázněnost, závaznost rozhodnutí).
- Dalším krokem je vytvoření specifických pravidel zaměřených na zabránění přímé i nepřímé šikaně. Je nutné zaujmout jasné stanovisko – šikanování nebude trpěno.
- Významným krokem je také vytvoření aktivní třídní rady.

7.1 Metody vyšetřování šikanování.

Odhalení šikany bývá obtížné. Významnou roli při jejím zjišťování hraje strach, a to nejen strach obětí, ale i pachatelů a dalších účastníků. Strach vytváří obvykle prostředí „solidarity“ agresorů i postižených.

7.1.1 Vyšetřování počáteční šikany (se standardní formou).

- Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.
- Nalezení vhodných svědků.
- Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (**nikoli však konfrontace obětí a agresorů).**
- Zajištění ochrany obětem.
- Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.
- Realizace metody usmíření nebo metody vnějšího nátlaku (výchovný pohovor, výchovná komise s agresorem a jeho rodiči).

- Třídnická hodina (vyhlášení a zdůvodnění závěrů šetření – metoda usmíření nebo oznámení potrestání agresorů).
- Rozhovor s rodiči.
- V případě nutnosti – třídní schůzka.
- Práce s celou třídou.

Na co se zaměřit

Je nutno zdokumentovat odpovědi na následující otázky:

- Kdo je obětí, popřípadě kolik je obětí?
- Kdo je agresor, popřípadě kolik je agresorů, kdo z nich je iniciátor, kdo aktivní účastník a kdo je obětí i agresorem?
- Co, kdy, kde a jak dělali agresoři konkrétním obětem?
- K jak závažným agresivním a manipulativním projevům došlo?
- Jak dlouho šikanování trvá?
- V případě, že je informátorem rodič, nesmíme jeho výpověď zpochybňovat, ale věc neodkladně řešit. Domluvit se s rodiči na spolupráci, na způsobu ochrany dítěte a naznačit příští kroky.
- V případě, že je informátorem sama oběť, je důležité, aby o tom nevěděli ostatní žáci a abychom ji ochránili před agresory.

Nalezení vhodných svědků

- Vybereme žáky, kteří s obětí kamarádí nebo ji alespoň neodmítají, žáky, kteří jsou nezávislí na agresorech.

Individuální, případně konfrontační rozhovor se svědky

- Důležité je, abychom rozhovory organizovali tak, aby o nich druzí nevěděli.
- Nikdy nekonfrontujeme oběť s agresorem.

Ochrana oběti

- Po celou dobu vyšetřování je nutné ochránit oběť. Zvýšit dozor, zorganizovat bezpečné příchody a odchody dítěte, v nutném případě nechat dítě doma.

Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi

- Následuje až po shromáždění důkazů! Slouží k zastavení agrese.

- Upozorníme je, že při jakémkoli náznaku šikanování bude jejich potrestání přísnější, případně bude nahlášeno policii. Naopak, pokud budou mít snahu napravit situaci, může to zmírnit kázeňská opatření.

Rozhovor s rodiči oběti

- Úkolem je informovat rodiče o zjištěních a závěrech školy a domluvit se na dalších opatřeních.

Práce s celou třídou

- O způsobu potrestání agresorů informujeme celou třídu. Je třeba s touto třídou nadále pracovat, rozvíjet kamarádské a bezpečné vztahy. Můžeme se také obrátit na odborníky – Středisko výchovné péče, Centrum prevence.

7.1.2 Vyšetřování pokročilé šikany s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti.

- Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí.
- Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
- Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
- Pokračující pomoc a podpora oběti.
- Nahlášení policii.
- Vlastní vyšetřování – rozhovor s obětí a informátory, nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků, individuální nebo konfrontační rozhovory se svědky, rozhovory s agresory, případně jejich konfrontace.
- Léčba – metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.

V rámci první pomoci je nutné při pokročilých, brutálních a kriminálních šikanách spolupracovat s dalšími institucemi a orgány, a to zejména s Centrem prevence, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně právní ochrany dítěte, Policií ČR.

V případě negativních dopadů šikanování na oběť je nutné zprostředkovat jí péči Centra prevence, střediska výchovné péče nebo dalších odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.

7.1.3 Nápravná opatření.

<u>Výchovná opatření</u>

- Napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele.

- Snížení známky z chování.
- Převedení do jiné třídy.

V mimořádných případech se užijí další opatření:

- Ředitel školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místně příslušném diagnostickém ústavu.
- Ředitel školy podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

Postupy pro vyšetření a řešení šikany (MŠMT)

První pomoc při počáteční šikaně:	**Krizový scénář pro výbuch skupinového násilí při pokročilé šikaně:**
1. odhad závažnosti a formy šikany; 2. rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi; 3. nalezení vhodných svědků; 4. individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků a konfrontace oběti s agresory); 5. ochrana oběti; 6. předběžné vyhodnocení a volba ze dvou typů rozhovoru: a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření); b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku); 7. realizace vhodné metody: a) metoda usmíření; b) metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči); 8. třídní hodina: a) efekt metody usmíření; b) oznámení potrestání agresorů; 9. rozhovor s rodiči oběti; 10. třídní schůzka; 11. práce s celou třídou.	***A. První (alarmující) kroky pomoci*** 1. zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany; 2. bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí ***B. Příprava podmínek pro vyšetřování*** 3. zalarmováni pedagogů a školního psychologa na poschodí a informování vedení školy; 4. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi; 5. pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře); 6. oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům ***C. Vyšetřování*** 7. rozhovor s obětí a informátory; 8. nalezení nejslabších článků, nespolupracujících svědků; 9. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky; 10. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi) ***D. Náprava*** 11. metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.

8. Spolupráce školy se specializovanými institucemi

Při předcházení případům šikany a při jejich řešení je důležitá spolupráce vedení školy nebo školského zařízení, školního metodika prevence, výchovného poradce nebo zástupce školy s dalšími institucemi a orgány.
Zejména:

- v resortu školství – s pedagogicko-psychologickými poradnami v JČ kraji s Centrem prevence, střediský výchovné péče,
- v resortu zdravotnictví – s pediatry a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie,
- v resortu sociální péče – s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence (možnost vstupovat do každého šetření, jednat s dalšími zainteresovanými stranami, s rodinou)
- případně s NNO specializujícími se na prevenci a řešení šikany.

Pokud má učitel jistotu, že byl spáchán trestný čin, má ze zákona povinnost obrátit se na orgány činné v trestním řízení, pokud má podezření, zákon určuje školskému zařízení za povinnost nahlásit tuto skutečnost obecnímu úřadu, tedy sociálnímu pracovníkovi z orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD). V případě, že rodiče odmítají spolupracovat se školou a odmítají se zúčastňovat jednání, je škola opět oprávněna vyrozumět OSPOD.

9. Hlavní součásti Školního programu proti šikanování

9.1. Zmapování situace – analýza a evaluace

Úkoly:

- Vést záznamy o jednáních s rodiči a žáky.
- Třídní učitelé průběžně informují ŠMP o případných nežádoucích jevech.
- 1x za pololetí kontrola záznamů

9.2. Motivování pedagogů pro změnu

Seznámení se skutečným stavem šikany je základním motivačním prvkem určujícím budoucí změnu. Klíčovým momentem je, aby kolegové výskyt šikany nejen neodmítali, ale aby ho ani nevnímali jako své osobní selhání. Neznalost skutečné situace na vlastní škole je totiž pochopitelná, neboť podstatnou vlastností šikanování je její skrytost a nepřístupnost pro vnější okolí. Další fází motivace je důvěra ve školní program proti šikanování – má smysl ho realizovat, protože povede k řešení a odstranění nebo alespoň omezení šikany.

Úkoly:

- zajistit školení k prevenci šikanování – školní metodik prevence (bude realizováno prostřednictvím Centra prevence
- seznámit všechny ped. pracovníky školy s přímými a nepřímými signály šikanování
- poučit všechny ped. pracovníky školy o rozdílech mezi šikanováním a škádlením

9.3. Společné vzdělávání a supervize všech pedagogů

Dobrá komunikace jednotlivých pracovníků ZŠ a vedení ZŠ umožňuje pružně reagovat v krizových situacích.

Předávání informací:

- pravidelně - na poradách (4xročně)
- průběžně – kdokoli z pracovníků ZŠ zaznamená jakékoli příznaky nezdravých vztahů a nevhodného chování mezi žáky, ihned je sdělí třídnímu učiteli, výchovné poradkyni, metodikovi prevence nebo vedení ZŠ
- informace na webových stránkách ZŠ – pro pracovníky ZŠ, žáky, rodiče
- proškolení všech pracovníků ZŠ
- doplňování knihovny odbornými publikacemi, odborná školení
- Speciální školení (pro výchovné poradce a metodika prevence) – předají informace ostatním na nejbližší poradě

9.4. Užší realizační tým

- ředitelka školy – Mgr. Šárka Straňáková
- zástupce ředitelky pro 1.stupeň: Mgr. Jiří Merta
- zástupce ředitelky pro 2. stupeň: Mgr. Lenka Blažková
- školní metodik prevence: Mgr. Jana Žáčková
- výchovný poradce: Mgr. Lenka Blažková pro 2. stupeň, Mgr. Michaela Pučejdlová pro 1. stupeň
- školní psycholog: Mgr. Barbora Kolaříková
- sociální pedagog: Bc. Renata Poláková

9.5. Společný postup při řešení šikanování (šest skupin základních scénářů)

viz. kapitola 7

9.6. Primární prevence v třídních hodinách

Třídní hodiny jsou realizovány jeden krát týdně. Na prvním i druhém stupni. Třídní učitelé sledují vztahy ve třídě, podílí se na rozvoji pozitivních vztahů mezi žáky a na zlepšení třídního klimatu. Každá třída na začátku školního roku vypracuje svá „Pravidla třídy“ a řídí se jimi. Žáci jsou poučeni o tom, co je a co není šikana, na koho se mají obrátit, mají-li na šikanu podezření třídní učitelé, výchovný poradce, metodik prevence, školní psycholog, sociální pedagog, vedení ZŠ, dohledy).

9.7. Primární prevence ve výuce

Téma prevence šikanování je zapracováno do jednotlivých předmětů (člověk a společnost, prvouka, výchova k občanství, výchova ke zdraví, tělesná výchova, výtvarná výchova). Učitelé se soustřeďují na rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky, pracují s pravidly třídy a dynamikou třídního kolektivu, spoluvytvářejí bezpečné prostředí školy.

9.8. Primární prevence ve školních i mimoškolních programech mimo vyučování

ZŠ provádí prevenci o přestávkách a při všech činnostech organizovaných školou (exkurze, výlety, vycházky, kroužky, školní družina). Žáci mají možnost využívat konzultací výchovné poradkyně, metodika prevence nebo školní psycholožky popř. komunikace přes e-mailové adresy pracovníků školy či chatování s nimi v MS Teams.

9.9. Ochranný režim

Školní řád stanoví pravidla chování ve škole, zakazuje násilí žáků vůči spolužákům a stanoví způsob potrestání.

V souladu s pracovním řádem škola zajišťuje zvýšený a kvalitní dohled pedagogů o přestávkách, před začátkem vyučování, a to hlavně v prostorách, kde k šikanování již došlo nebo kde by k němu mohlo docházet.

Poučení žáků v dané oblasti zajistí třídní učitelé a učitelé ve vhodných předmětech.

Příloha - minimální preventivní program

9.10. Spolupráce s rodiči (vhodný způsob seznámení s nekompromisním bojem školy proti šikaně

Rodiče jsou průběžně seznamováni s aktivitami ZŠ na webových stránkách školy, sociálních sítích školy a na schůzkách SRPDŠ. Pravidelně jsou pořádány třídní schůzky s rodiči. Po předchozí domluvě je možné s kýmkoli z pedagogických pracovníků sjednat schůzku.

9.11. Školní poradenské služby;

- školní metodik prevence
- výchovný poradce
- speciální pedagog
- sociální pedagog
- školní psycholog

9.12. Spolupráce se specializovanými zařízeními

název	kontakt
Centrum prevence	**Pavla Nýdlová** 387 927 177, 720 523 498
OSPOD České Budějovice	**Mgr. Lenka Ludvíková tel.**386 804 215 (vedoucí oddělení) ludvikoval@c-budejovice.cz
	Mgr. Štěpánka Dragounová, tel.725 500 267 (vedoucí úseku SPOD-obvody) dragounovas@c-budejovice.cz
Policie ČR	158 , **mjr. Mgr. Bc. Jiří Matzner** telefon: 974 221 725 mobil: 602 626 872 e-mail: krpc.pio@pcr.cz
Dětský diagnostický ústav	386 355 888
Středisko výchovné péče	386 355 888
Krajský školský koordinátor prevence	**Mgr. Marek Nerud** 386 720 649 nerud@kraj-jihocesky.cz

Použitá literatura a dokumenty:

Kolář Michal, Bolest šikanování, Portál, Praha 2001

Kolář Michal, Nová cesta k léčbě šikany, Portál, Praha 2011

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a žáků MŠMT č. j. 21291/ 2010 - 28

Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízení, Č.j. 21149/2016

Minimální preventivní program (MPP)

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Základní škola Máj II, M. Chlajna 23 České Budějovice, 370 05
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Šárka Straňáková
Telefon na ředitele	385 345 002
E-mail na ředitele	kancelar@zsmaj2.cz

Jméno a příjmení školního metodika prevence	Mgr. Jana Žáčková
Telefon	702 018 173
E-mail	zackova@zsmaj2.cz

Jméno a příjmení výchovného poradce		Mgr. Šárka Straňáková Mgr. Lenka Blažková Mgr. Michaela Pučejdlová	
Jméno a příjmení školního psychologa		Mgr. Barbora Kolaříková	
Telefon	email	725 768 723	kolarikova@zsmaj2.cz
Jméno a příjmení sociálního pedagoga		Bc. Renata Poláková	
Telefon	email	725 772 122	polakovar@zsmaj2.cz

	Počet tříd	Počet žáků/studentů
ZŠ - I. stupeň	13	244
ZŠ - II. stupeň	8	169
Celkem	21	413

Právní východiska

- Metodický pokyn MŠMT Č.j.: 21291/2010-28 k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Č.j.: 37 014/2005-25
- Pokyn MŠMT ČR č.j. 14 423/99-22 k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví Čj.: 10 194/2002-14
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)

Použité zkratky:

MPP – Minimální preventivní program
SPJ – Sociálně patologické jevy

NNO – Nestátní neziskové organizace

ŠMP – Školní metodik prevence

„Otevřené dveře a naslouchající uši jsou nejlepší ochranou před světem rizik.“

A. ZMAPOVÁNÍ SITUACE VE ŠKOLE, PRO STANOVENÍ CÍLŮ MPP

VSTUPNÍ INFORMACE A JEJICH ZDROJE

1. Sociální a jiné okolí školy

ZŠ Máj II je sídlištní školou umístěnou do přírodního prostředí s velkou zahradou, skleníkem, na víceúčelovými hřišti, hřišti pro malé děti, to vše v blízkosti lesa a rybníků. Školu navštěvují žáci běžné populace, mimořádně nadaní a nadaní žáci, žáci se zdravotními i výchovnými problémy.
Škola spolupracuje s místními odborníky NNO, Policií ČR, lékaři, kurátory pro mládež, Magistrátem města ČB. Problematice je věnována pozornost ve školské radě při ZŠ Máj II.
Byl nově zpracován plán prevence rizikového chování u mládeže do 15- ti let na školní rok 2026/2027.

2. Informace od pedagogů

Prevence společensky nežádoucích jevů u dětí a mládeže do 15 let je na škole systematicky realizována od školního roku 1997/1998. Situace na škole je vzhledem k dlouhodobé preventivní práci na dobré úrovni. Na škole pracuje každoročně skupina peer aktivistů (žáci 8. a 9. ročníku), kteří podporují práci školního metodika prevence, jsou školním metodikem prevence pro svou práci mezi vrstevníky připravováni a po přípravě realizují sami v hodinách přímou práci s dětmi formou her skupinových prací.

V rámci ŠVP vyučující spolu s žáky realizují komponovaný program k problematice protidrogové výchovy – „Drogy NE!“.

Využíváme informatiky a mediální výchovy, projektové dny zaměřené na prevenci rizikových jevů, upevnění třídních kolektivů, zkvalitnění práce třídního učitele atd.

Na škole je realizována metodika MŠMT k prevenci společensky nežádoucích jevů u dětí a mládeže do 15- ti let, dále metodika „CO dělat KDYŽ“ – pedagogové jsou seznamováni, jak situacím předcházet, na co se v prevenci zaměřit. Důraz je kladen na posílení práce třídního učitele s třídním kolektivem, diagnostiku třídního kolektivu, na upevnění pozitivního a otevřeného vztahu učitel – žák. Pozornost je věnována i řešení problematiky kyberšikany, záškoláctví, skrytého záškoláctví.

Po zkušenosti s distanční výukou se důsledně pedagogové a celý učitelský sbor zaměřují na prevenci nežádoucích vlivů digitálního světa, sociálních sítí a trávení volného času s mobilním telefonem.

Klademe důraz na práci s třídním kolektivem. K hlubšímu propojení práce metodika prevence s třídními učiteli slouží také třídnické hodiny. Daří se nám tak díky této úzké vazbě předcházet různým formám rizikového chování a včasně intervenovat při aktuálních problémech jednotlivých žáků či třídních kolektivů.

Informace od pedagogů jsou získávány individuálním pohovorem a diskusemi v rámci pedagogických porad. V případě výskytu rizikového chování u žáka je metodik prevence příslušným učitelem okamžitě informován. Zákonný zástupce je kontaktován metodikem prevence či třídním učitelem. Následuje pohovor s žákem, za přítomnosti učitele a metodika prevence. O pohovoru je veden písemný záznam a domluven vhodný postup vedoucí k nápravě rizikového chování. Pokud i přes tato okamžitá opatření nedojde ke zlepšení v chování žáka, je svolána výchovná komise za přítomnosti zákonného zástupce, metodika prevence, příslušného pedagoga a zástupce vedení školy.

3. Informace od rodičů

Škola o problematice prevence rizikového chování mládeže do 15 let informuje zástupce rodičů (třídní důvěrníci) při třídních schůzkách, tito pak přenáší informace do tříd. Zároveň mají rodiče možnost kontaktovat vyučující při jakémkoliv problému formou osobních setkání, po telefonu či emailu, přes Bakaláře.

4. Informace od žáků

Na škole působí skupina peer aktivistů. Spolupracují s metodikem prevence a působí na vrstevníky pomocí her a soutěžních úkolů. Zaměřují se na spolupráci třídního kolektivu, rozhodování, toleranci a vzájemnou pomoc.
Na 2. stupni pracuje školní parlament složený ze zástupců tříd. Ve školním parlamentu se zabýváme aktuálními otázkami chodu školy. Žáci se podílejí na přípravě celoškolních akcí, je aktuálně reagováno na návrhy žáků v oblasti mimoškolní činnosti, ŠD, projektových dnů k protidrogové problematice, environmentální výchově, výchově demokratického občana atd.
Pracujeme se schránkou důvěry, s dotazníky žáků při hodnocení klimatu v třídním kolektivu. Díky vytvoření MS Teams mají žáci možnost kontaktovat jakéhokoliv pedagogického pracovníka přes soukromý chat.

5. Hodnocení MPP minulého školního roku

MPP ve školním roce 2025/2026 byl naplněn. **Cílem MPP bylo objasnit co je rizikové a nevhodné chování u dětí, vysvětlit jeho úskalí, negativní vliv a dopad na fyzický i psychický vývoj dítěte**. Program byl postaven ve spolupráci s vedením školy, výchovným poradcem, třídními učiteli, speciálním pedagogem. Zaměřili jsme se na všechny věkové skupiny. Programy byly součástí jednotlivých předmětů (OV, VKZ, ZOV, D, INF), náplní projektových dnů či výuky, náplní třídních setkávání.

Hlavním cílem byla práce s třídním kolektivem a vlivem digitálních zařízení na chování a jednání žáků. Zároveň jsme se snažili zvýšit spolupráci s rodiči a ukázat, že škola není jen povinnost, ale centrum relaxu, zábavy i odpočinku.

Ve školním roce 2025/2026 jsme se zaměřili na:

- dopravní výchovu – v rámci hodin OV, ČJS, prvouka
- práci s třídním kolektivem – třídnická setkávání 1x týdně
- docházku žáků - prevence záškoláctví, nutnost školní docházky – práce TU
- řešení výchovných problémů – na úrovni jednotlivců, kolektivu, učitel – žák - rodič
- vulgarismy mezi žáky – třídní setkávání, práce peer aktivistů, práce třídních učitelů
- prevenci kyberšikany a nebezpečí internetu – Bezpečnost na internetu (INF, OV, VKZ, ZOV)
- vliv sociálních sítí– INF, třídní setkávání, ZOV, VKZ, OV, v rámci mezipředmětových vztahů napříč předměty
- mediální výchovu – v rámci ČJ, INF, OV a napříč předměty
- patologické jevy- vliv návykových látek, které jsou volně dostupné (elektronické cigarety, žvýkací tabáky, energetické drinky), závislé chování - OV, Př, ZOV, projektové dny, práce peer aktivistů
- vliv AI a GPT chat (umělá inteligence a její vliv na výuku)
- civilizační nemoci (Př, ZOV, VKZ)
- zdravý životní styl – napříč předměty, práce TU
- vliv sportu a sportovních aktivit – TV, sportovní aktivity školy, práce TU
- holocaust, antisemitismus, xenofobie– D, ZOV, VKZ, OV, práce TU

I v tomto školním roce bude výchovný poradce spolupracovat s metodikem prevence, školním psychologem, školním parlamentem, třídními učiteli, rodiči, vedením školy.

B. CÍLE VYPLÝVAJÍCÍ ZE ZMAPOVÁNÍ SITUACE

Realizovat aktivity pro žáky v rámci hodin výchovy ke zdraví, zdravotní a osobnostní výchovy a výchovy demokratického občana, přírodopisu, chemie, zaměřit se na:

- Prevenci rizikových jevů u mládeže do 15 let formou prezentací žáků při projektových dnech, diskuzí nad filmy věnované aktuálním problémům (preventivní filmy od režiséra Davida Vignera určené výhradně pro školy)
- Problematiku prevence šikany a agresivity u žáků, využít k tomu zpracované metodiky MŠMT a „Co dělat KDYŽ?“, projektových dnů, práce v třídních kolektivech k posílení úlohy třídního učitele v třídním kolektivu.
- Zaměřit se spolu s třídními učiteli na problematiku docházky a záškoláctví, skrytého záškoláctví
- Na aktuální téma – sekty a mládež ve společnosti, pracovat s metodikami MŠMT zpracovanými k tomuto tématu v hodinách občanské výchovy, zdravotní a osobnostní výchovy
- Výchovu ke zdraví, zdravý životní styl, rozvoj sportu a sportovních aktivit, motivovat mládež v zapojení se do sportovních a zájmových kroužků na škole, v DDM
- Prevenci poruch příjmu potravy
- Vulgární vyjadřování žáků

- Práci s peer aktivisty – připravovat je na realizaci ukázkových hodin ve ŠD, 5. a 6. ročnících
- Aktivní využití schránky důvěry
- Podle potřeby práci s rodiči v oblasti prevence rizikového chování u mládeže do 15 ti let
- Zapojení žáků v mimoškolní činnosti, nabídkou atraktivních kroužků, tím organizovat smysluplné využití volného času děti a předcházet tak problémům
- Organizování sportovních akcí, kulturně společenských akcí a poznávacích zájezdů pod vedením pedagogů školy
- Podle nabídky se zúčastňovat komponovaných programů k problematice prevence rizikového chování mládeže do 15 let formou hudebních pořadů, soutěží, diskuzí atd.

Střednědobé cíle:
- Diagnostika třídních kolektivů na 1. a 2. stupni ZŠ
- Spolupráce s institucemi PPP, OSPOD, SVP, DDÚ, Policií ČR, Městskou policií
- Nácvik sociálních dovedností (sebepoznání, uvědomování si vlastních pocitů, schopnost empatie, řešení konfliktů)

Krátkodobé cíle:
- Znalost jednotlivých tříd, žáků, sociální vztahy v kolektivech, zapojení se do celoškolních aktivit
- Práce třídních učitelů, MP, VP s jednotlivými třídami v rámci prevence rizikového chování mládeže
- Organizace zájmových školních i mimoškolních aktivit zajímavých pro žáky

C. MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

I. PRÁCE PEDAGOGICKÉHO SBORU A VEDENÍ ŠKOLY

1. V oblasti přímé práce pedagogů

Vyučující mají k dispozici MPP rizikového chování mládeže do 15 let, aktivně se na jeho realizaci podílejí. Vztahy mezi žáky pozitivně formujeme během práce třídních učitelů s třídami, v rámci třídních setkávání. Jsme si vědomi toho, že školní úspěšnost žáků závisí také na tom, aby se ve škole všichni cítili dobře, proto je kladen důraz na tvorbu pozitivního třídního a školního klimatu, zájmové činnosti děti, využití volného času, možnost sportovního a kulturního využití, atd. Vyučující předmětů výchova ke zdraví, zdravotní a osobnostní výchova, občanské výchovy, přírodopisu a chemie mají problematiku zařazenou v tematických plánech učiva.

2. Plán vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence SPJ

Název a odborné zaměření vzdělání	**Datum konání**	**Realizátor - organizace, odborník**	**Počet školených pedagogů**
Aktuální informace v oblasti rizikového chování	Dle požadavků	Centrum prevence, metodik prevence, školní psycholog	všichni učitelé
Čtvrtletní pedagogické rady – aktuální informace	každé čtvrtletí	metodik prevence	všichni učitelé

3. Plán vzdělávání ŠMP v oblasti prevence nežádoucích jevů

Název a odborné zaměření vzdělávání	**Realizátor – organizace, odborník**
Školení metodiků prevence (MPP)	PPP ČB, Krajský úřad
Krajská konference k problematice rizikového chování mládeže	Jihočeský krajský úřad ČB
Pracovní schůzka metodiků prevence rizikového chování mládeže	PPP ČB

4. Způsob spolupráce s ostatními pedagogy

Počty pedagogických pracovníků	**Celkem**	**Podílející se aktivně na prevenci**	**Nepodílející se aktivně na prevenci**
Vedení školy	3	3	0
Učitelé	29	21	8
Vychovatelky	7	7	0
Asistenti pedagoga	10	10	0
Školní psycholog	1	1	0
Sociální pedagog	1	1	0

II. SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI

1. Způsoby seznámení rodičů s činností ŠMP, možnostmi spolupráce a MPP

Třídní učitelé seznámí na třídních schůzkách rodiče se školním MPP a možnostmi řešení rizikového chování. Rodiče budou také seznámeni s konzultačními hodinami školní metodičky prevence.

V budově školy je zřízena centrální nástěnka, kde je propagován zdravý životní styl, upozorněno na nebezpečí užívání návykových látek, nebezpečí sociálních sítí a dalších projevů rizikového chování.

Jsou zde uvedeny adresy odborných zařízení, kde se dostane dítěti a rodičům odborné péče a pomoci. Nástěnka bude dle potřeby aktualizována a obměňována.

2. Aktivity pro rodiče

Název aktivity	**Realizátor, přednášející**
Bezpečný internet	Jihočeský kraj
Účast rodičů na vybraných aktivitách	dle nabídky

3. Aktivity podporující spolupráci školy s rodiči

Název aktivity	**Vedoucí programu**
Dny otevřených dveří	Mgr. Šárka Straňáková Mgr. Lenka Blažková
Třídní besídky, třídní schůzky	TU + vychovatelky ŠD
Aktivity školní družiny- akce, výlety	Zdeňka Frantíková

III. PROGRAM PREVENTIVNÍCH AKTIVIT PRO ŽÁKY ŠKOLY

1. Základní úkoly v rámci MPP jsou:

- rozvíjet sociální dovednosti, odpovědnost za své chování a uvědomit si důsledky případných prohřešků
- pěstovat schopnosti, řešit problémy, konflikty, umět řešit neúspěchy i kritiku
- vytvářet pocity důvěry, zařazení do kolektivu vrstevníků, vytvořit atmosféru pohody a klidu
- budovat právní vědomí

2. Způsob seznámení žáků s činností ŠMP, možnostmi pomoci a MPP

Školní metodik prevence a třídní učitelé nabídnou pomoc při řešení problémů.

ŠMP nabídne:

- konzultační hodiny: středa 13,00-14,00 hodin, v případě potřeby kdykoliv
- kabinet školního metodika prevence
- schránka důvěry –v budově školy vedle kabinetu výchovné poradkyně
- okruhy řešení - šikana (doma i ve škole)
  - sexuální zneužívání
  - školní problémy – učení
  - vztahy se spolužáky a učiteli
  - závislost na drogách a kouření
  - dle potřeby

3. Nespecifická prevence pro žáky ve výuce, která je součástí učebních osnov

Učitelé 1.stupně:

- vedení žáků ke správným postojům k negativním návykům v životě lidí
- jevy: alkoholismus, kouření, drogy s ohledem na věk dítěte

- předměty nabízející vhodná témata: **prvouka, přírodověda, vlastivěda, český jazyk (kapitoly zdraví člověka, správná výživa a životospráva, mezilidské vztahy- jsou využívány učitelem pro nenásilnou informaci a orientaci) v těchto předmětech je možné využít besedy**

- učitel si sám může zvolit vhodnou formu, jak předá informace žákům

Učitelé 2. stupně:

Daná témata jsou začleněna do předmětů.

Vyučovaný předmět	**Preventivní aktivita a její zaměření**	**Učitel**
Přírodopis	zdravý životní styl, účinky kouření, alkoholu, HIV, pohlavně přenosné choroby	Mgr. Lenka Blažková **Mgr. Kateřina Střihavková**
Občanská výchova ZOV VkZ	práva dítěte, drogy, rasismus, intolerance, kriminalita, sexuální kriminalita, skryté formy individuálního násilí a zneužívání, drogy, šikana, HIV, poruchy příjmu potravin, zdravá výživa, odmítnutí nabízené drogy, rozvoj osobnosti, zdravý životní styl, životospráva, režim dne, odpovědnost za své chování a zdraví	**Mgr. Jana Žáčková** **Mgr. Lucie Zemanová**
Český jazyk	slohové práce na téma drogy a já, větné rozbory článků týkající se dané problematiky	**Mgr. Eva Šimková** **Mgr. Eliška Sejková** **Mgr. Lucie Zemanová** **Mgr. Eva Blažková** **Mgr. Jitka Klomfarová** **Mgr. Jana Žáčková**
Výtvarná výchova	grafické znázornění tématu drogy a já, šikana kolem mne	Mgr. Eliška Sejková
Tělesná výchova	snaha o získání dětí pro pohybovou aktivitu, jednání Fair-Play, vliv na zdraví, rozvíjení kladných vztahů pomocí sportovních akcí a kurzů	**Mgr. Zdeněk Blažek** **Mgr. Lucie Krauskopfová**
Chemie	negativní vliv toxických látek na zdraví člověka	**Mgr. Kateřina Střihavková**

4. Spolupráce s ostatními

ŠMP spolupracuje se školním psychologem, výchovným poradcem i sociálním pedagogem.

5. Metody práce

Na prvním i druhém stupni jsou zařazeny jedenkrát týdně v rámci zefektivnění preventivních aktivit třídnické hodiny.

Ve výuce jsou a budou i nadále kromě tradičních metod práce využívány další metody, které se osvědčily. Výchova bude probíhat mezipředmětově.

Např.:

• společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli – třídní pravidla

• zvyšování zdravého sebevědomí žáků

• zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti

• vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů

• nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry

• rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (například formou komunitního kruhu)

• rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“

• navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě

• osvojování a upevňování základních návyků v rámci ZŽS – hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti

• prevence experimentování s alkoholem a cigaretami

• základy etické a právní výchovy

• zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení

• všestranný rozvoj osobnosti žáka

• soustředěnost na včasné diagnostikování rizikového chování ve třídních kolektivech

• důraz na spolupráci s rodiči

• široká nabídka volnočasových aktivit

• ekologická výchova

• návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod., účast v soutěžích výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních atd. jako v předchozích letech

6. Znalostní kompetence žáků

1. stupeň

• žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků

• znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek

• znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu

• mají vědomosti, jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu

• mají právní povědomí v oblasti rizikového chování

2. stupeň

• žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě

• znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví, zařazují je do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl

• podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví

• znají zákony omezující kouření, požívaní alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog

• umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc

• umí pojmenovat základní mezilidské vztahy

• umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti

• ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva

• mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní

• znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

Zařazování okruhů protidrogové prevence do tematických plánů

Při realizaci minimálního preventivního programu klademe důraz na následující činnosti:

• učit žáky řešit konfliktní situace,

• vést je ke schopnosti odmítat činnosti, které by mohly mít negativní důsledky,

• posilovat sebedůvěru dětí,

• informovat je přiměřeně věku o následcích užívání drog,

• podporovat mimoškolní činnost, koníčky, aj.

Následující činnosti provádíme průběžně. Vhodné jsou hodiny prvouky, přírodovědy, vlastivědy, českého jazyka.

I. Cíl: Posilování schopnosti vypořádat se s odmítnutím, zklamáním, selháním.

II. Cíl: Výcvik dovednosti, jak čelit negativnímu vlivu vrstevníků.

III. Cíl: Informace o návykových látkách a jejich účincích.

IV. Cíl: Podporování pozitivních aktivit u dětí.

7. Specifická prevence pro žáky ve výuce, reagující na individuální situaci ve třídě

Rizikové chování, které bude řešeno.	**dle potřeby a situace**
Jak byla situace zjištěna?	Dle situace (TU, žák, rodič)
Kdo bude situaci řešit?	VP, ŠMP, TU, ŠP, SOC.Ped
Organizace:	VP, ŠMP, ředitel školy, sociální odbor ČB
Kdy bude situace řešena:	Ihned pokud to situace dovolí
S použitím, jakých metod bude intervence vedena:	Individuální pohovor, konzultace s rodiči
Způsob ověření efektivity intervence:	Pohovor, TU, učitelé

PLÁNOVANÉ PREVENTIVNÍ AKTIVITY 2026/2027

Školní rok: 2026/2027
Název školy: Základní škola Máj II České Budějovice
Zpracovala: Mgr. Jana Žáčková (ŠMP)
Schválila: Mgr. Šárka Straňáková (ředitelka školy)

Termíny jednotlivých preventivních programů budou doplněny dle časových možností jednotlivých organizací a dle aktuální nabídky.

I. Analýza výchozí situace a priority pro nový školní rok

Tento plán přímým způsobem navazuje na vyhodnocení preventivních aktivit z minulého období. Na základě loňských zkušeností a identifikovaných rizikových jevů stanovuje pedagogický sbor pro školní rok 2026/2027 tyto **hlavní priority**:

Systematická podpora wellbeing a duševního zdraví žáků jako prevence psychických problémů a záškoláctví.

Kontinuální rozvoj kyberbezpečnosti a mediální gramotnosti (boj proti kyberšikaně, fake news a digitálním závislostem).

Včasná intervence v krizových třídách se zaměřením na prevenci šikany, projevů agrese a vandalismu.

Podpora zdravého životního stylu (zdravá strava, prevence úrazů a užívání návykových látek).

II. Harmonogram preventivních aktivit (září 2026 – červen 2027)

Září 2026

Rizikové chování v dopravě (8. a 9. ročník) – Policie ČR (p. Bajcura)

Kyberkriminalita a kyberbezpečnost (6. a 7. ročník) – Policie ČR (p. Bajcura)

Bezpečný internet (4. – 9. ročník)

Adaptační kurz Dřípatka (6. ročník) – Stmelování kolektivu při přechodu na 2. stupeň (Třídní učitelé)

Klima třídy a vztahy ve třídě (1. – 9. ročník) – Úvodní diagnostika a stmelovací aktivity v TH

Průběžně: **Ovoce a zelenina do škol / Mléko do škol** (1. stupeň) – Význam vitamínů, bílkovin a vápníku

Říjen 2026

Exkurze do HZS České Budějovice (3., 4. ročník) – Požární ochrana a prevence rizik

Vzpoura úrazům VZP (1. i 2. stupeň) – Prevence rizikových sportů a chování při volnočasových aktivitách

Průběžně: **Ovoce a zelenina do škol / Mléko do škol** (1. stupeň) – Zdravá strava

Listopad 2026

Exkurze do HZS České Budějovice () – Požární ochrana

Týden dětství bez násilí (1. – 9. ročník) – Cílené bloky zaměřené na prevenci šikany a projevů agrese

Peer program

Průběžně: **Ovoce a zelenina do škol / Mléko do škol** (1. stupeň) – Zdravá strava

Prosinec 2026 (Měsíc intenzivní cílené intervence)

Peer program

Tematické preventivní bloky podle rizikovosti tříd:

Šikana a projevy agrese: 1. ročník, 2. A, 2. C, 4. C, 5. C, 6. A, 7. B, 8. ročník

Záškoláctví: 1. A, 2. B, 4. B, 9. A

Duševní onemocnění a psychické problémy: 5. A

Průběžně: **Ovoce a zelenina do škol / Mléko do škol** (1. stupeň) – Zdravá strava

Leden 2027

Peer programy

Vyhodnocení klimatu za 1. pololetí – Konzultace ŠMP, třídních učitelů a školního psychologa/výchovného poradce

Průběžně: **Ovoce a zelenina do škol / Mléko do škol** (1. stupeň) – Zdravá strava

Únor 2027

Týden Wellbeing (1. – 9. ročník) – Celoškolní kampaň zaměřená na duševní hygienu, zvládání stresu a zdravé vztahy

Průběžně: **Ovoce a zelenina do škol / Mléko do škol** (1. stupeň) – Zdravá strava

Březen 2027

První pomoc do škol (4. ročník) – Český červený kříž (základy první pomoci a krizové situace)

Průběžně: **Ovoce a zelenina do škol / Mléko do škol** (1. stupeň) – Zdravá strava

Duben 2027 (Měsíc bezpečnosti)

Prevence kyberšikany a kyberbezpečnost – Výukové bloky v rámci hodin Informatiky

Prevence kriminálního chování – Odpovědnost za škodu, vandalismus (Policie ČR, p. Bajcura)

Peer program

Hrou proti AIDS (9. ročník) – Krajská hygienická stanice (KHS)

Duben – měsíc bezpečnosti v dopravě (1. – 9. ročník) – Průřezová integrace do výuky

Průběžně: **Ovoce a zelenina do škol / Mléko do škol** (1. stupeň) – Zdravá strava

Květen 2027

Praktická dopravní výchova (3. a 4. ročník) – Výuka na dopravním hřišti

Kriminální chování a trestní odpovědnost za škodu (8. a 9. ročník) – Policie ČR (p. Bajcura)

Peer program

Průběžně: **Ovoce a zelenina do škol / Mléko do škol** (1. stupeň) – Zdravá strava

Červen 2027

Peer program

Praktická dopravní výchova – Výuka na dopravním hřišti

Wellbeing u nás ve třídě (1. – 9. ročník) – Závěrečné stmelovací dny s třídním učitelem

Prevence kyberšikany (1. – 9. ročník) – Bezpečné chování o prázdninách

Prevence rizikových sportů (1. – 9. ročník) – Bezpečnost o prázdninách

Projektový den MŠMT: Učíme filmem (6. – 9. ročník) – Prevence rizikového chování mládeže prostřednictvím filmové analýzy (snímky: *Mezi stěnami, Na hraně, Mezi nimi, Ztraceni*)

Průběžně: **Ovoce a zelenina do škol / Mléko do škol** (1. stupeň) – Zdravá strava

III. Integrace do Školního vzdělávacího programu (2. stupeň)

Preventivní témata jsou pevnou součástí běžné výuky v následujících předmětech:

Informatika (INF):

Alex - digistories: Výukový program zaměřený na prevenci závislosti na počítačových hrách, digitálních technologiích a sociálních sítích.

Zásady bezpečného sdílení informací a autorská práva (*Jak na internet*).

Občanská výchova (OV):

Multikulturní výchova a inkluze: Práce s dětmi s odlišným mateřským jazykem (OMJ), odbourávání předsudků (*Cizincům se netyká*, prevence antisemitismu a rasismu).

Mediální výchova: Práce s materiály JSNS (*Ve světě fake news*, *Zkreslení a předsudky*) – rozvoj kritického myšlení.

Dějepis (D) a Občanská výchova (OV) – programy JSNS:

O zlém snu: Tematika Holocaustu a historických kořenů nesnášenlivosti.

Globální a environmentální témata: Děti z mizejícího ostrova (globální problémy) a *Obnovitelná Evropa* (vztah k životnímu prostředí).

IV. Dlouhodobé a průběžné metody práce

Třídnické hodiny (TH): Průběžně zařazované aktivity na stmelování kolektivu, upevňování vztahů a sledování sociálního klimatu. V případě potřeby okamžitá intervence ve spolupráci se Školním poradenským pracovištěm (ŠPP).

Konzultační činnost: Pravidelné hodiny ŠMP pro žáky, rodiče i pedagogy.

Spolupráce s rodiči: Informování o realizovaných preventivních aktivitách a rizicích (zejména v oblasti kyberprostoru) prostřednictvím třídních schůzek a školního informačního systému.

V. Volnočasové aktivity pro žáky

Nabídka zájmové mimoškolní činnosti 2026/2027

	Název kroužku	**Vedoucí kroužku**	**Den a čas konání kroužku**	
1.	**Keramika (1. - 3. ročník)**	Mgr. Straňáková	ČT	14,00 - 15,00
2.	**Keramika (4. – 5. ročník)**	Mgr. Straňáková	ČT	15,05 - 16,05
3.	**Keramika (2.stupeň)**	Z. Frantíková	ST	15,00 - 16,00
4.	**Výtvarný kroužek (1. – 2. ročník)**	Mgr. Hůdová	ČT	13,00 – 14,00
5.	**Tvořilka (4. – 6. ročník)**	Mgr. Kamarýtová	PO	13,45 – 14,45
6.	**Anglický jazyk (1. ročník)**	Mgr. Pikousová	ÚT	14,00 – 15,00
7.	**Anglický jazyk (2. - 3.ročník)**	Mgr. Jašková	ÚT	13,00 – 14,00
8.	**Anglický jazyk (3. – 5. ročník)**	Mgr. Pikous	ÚT	14,00 – 15,00
9.	**YLE – příprava na mez. jaz. zk. z AJ** **(STARTERS 4. - 5. roč.)**	Mgr. Vaněčková	ČT	13,00 - 14,00
10.	**Deskové hry (4. – 5. ročník)**	Mgr. Chacińska	ČT	14,00 – 15,00
11.	**Kroužek LEGO (1. – 2. ročník)**	Mgr. Stejskalová	ÚT	14,00 – 15,00

2. ZUŠ	Ve škole působí v odpoledních hodinách pro žáky naší školy i veřejnost
Florbal	Ve škole působí v odpoledních hodinách pro žáky naší školy
SK Čtyři Dvory	Ve škole působí v odpoledních hodinách pro žáky naší školy i veřejnost atletický oddíl - výuka atletiky
VK Jihostroj - Madeta	Ve škole působí v odpoledních hodinách pro žáky naší školy i veřejnost

12.	**Minivolejbal VK Jihostroj (1. ročník)**	Mgr. Pučejdlová	ČT	13,45 - 14,45
13.	**Minivolejbal VK Jihostroj (2. – 3. ročník)**	D. Štrauchová	ÚT	14,00 – 15,00
14.	**Minivolejbal VK Jihostroj (4.- 5.ročník)**	Mgr. Blažková L.	PO	14,00 – 15,00
15.	**Volejbal (6. – 9. ročník)**	Mgr. Blažek	PO	15,00 – 16,00
16.	**Florbal (2. stupeň)**	Mgr. Blažek	ST	14,00 – 15,00
17.	**Atletika (3. - 5. ročník)**	Mgr. Krauskopfová	PO	14,00 – 15,00
18.	**Míčové hry (2. - 3. ročník)**	Mgr. Tetourová	ČT	13,45 - 14,45
19.	**Výtvarný kroužek (2. stupeň)**	Mgr. Sejková	ČT	14,00 - 16,00 1x za 14 dní

Zájmové útvary, které nejsou v naší nabídce pouze jejich schůzky probíhají v budově ZŠ.

SPOLUPRÁCE S OKOLÍM ŠKOLY

Organizace	Jméno odborníka	Kontakt
PPP České Budějovice	Mgr. Pavel Vácha Bc. Pavla Nýdlová Ing. Monika Váchová	725 975 587 387 927 177 724 831 375
Policie ČR	Por. Bc. Milan Bajcura	Nechce uvádět
Odbor sociálně právní ochrany dítěte	Mgr. Eva Kuzbová	386 804 201
Středisko výchovné péče ČB	**Mgr. Bc. Martin Dvořák**	386 354 583

EVIDENCE A EFEKTIVITA

Výskyt nežádoucích jevů ve škole je evidován u ŠMP, stejně jako ostatní aktivity směrem k žákům, učitelům a veřejnosti.

ZÁVĚREČNÉ INFORMACE

	Datum
Seznámení ředitele školy s MPP	25. 8. 2026
Seznámení pedagogického sboru školy s MPP	31. 8. 2026